

پرتاب علوم انسانی

هو سیدی

● گفتگو با آریانا برکشلی / طوبی ساطعی

در ۷ ماه مه ۲۰۰۱ آریانا برکشلی پیانیست نامدار ایرانی بنا به دعوت مرکز بین‌المللی میریدین Metidian International Center رستپال پیانو اجرا کرد.

میریدین یکی از مراکز معتبر و فعال هنری و فرهنگی در آمریکا محسوب میشود و با بنای تاریخی و زیبا در شهر واشنگتن دی سی واقع شده است و علاوه بر برگزاری نمایشگاه بین‌المللی و سخنرانی در برگزاری کنسرت‌های موسیقی جهانی بسیار فعال است و در هر یک از این کنسرت‌ها از نوازندگان برجسته کشورهای مختلف دعوت به عمل می‌آید. در همین ارتباط همزمان با افتتاح آثار ۵۴ نقاش معاصر ایرانی به نام «نسیمی از باغهای ایران» از آریانا برکشلی پیانیست برجسته ایرانی برای اجرای رستپال پیانو دعوت بعمل آمد. در این کنسرت وی قطعاتی از باخ، مسیان، موسورسکی و همچنین قطعاتی از آهنگساز نامدار ایرانی علیرضا مشایخی اجرا کرد که مورد توجه و استقبال جمع کثیری از افراد فرهنگی، مطبوعاتی و هنرمندان ایرانی و آمریکائی و همچنین دیپلمات‌های کشورهای مختلف قرار گرفت.

فعالیت‌های هنری این پیانیست در سال اخیر به اوج خود رسید. وی به مناسبت دوست و پنجاهمین سال درگذشت باخ حدود ۱۵ کنسرت در داخل و خارج کشور داشته است از جمله چندی پیش کنسرت‌هایی در فرهنگسرای نیاوران و تالار وحدت،

دانشگاه تهران و دانشگاه هنر، خانه هنرمندان و مرکز بهزیستی هفت تیر بنفع کودکان معلول در تهران اجرا کرده است.

آریانا برکشلی همچنین در ماههای گذشته در شهرهای مختلف آمریکا از جمله در شهر سیاتل و شمال نیویورک علاوه بر اجرای قطعاتی از آهنگسازان غربی، از آهنگساز برجسته ایرانی علیرضا مشایخی قطعاتی اجرا کرده است که مورد تحسین و استقبال هنر دوستان قرار گرفت. چندی پیش وی از طرف یکی از منتقدان موسیقی در شمال نیویورک پس از شنیدن اجرای کنسرت وی و نوشتن نقدی در روزنامه «کینگزتون فریمین Kingston Freeman» به وی لقب شهروزاد کلایوه (Keyboard Sheherzad) داده است. در فرصتی که دست داد با خانم برکشلی گفتگویی انجام دادم که می‌خوانید:

خانم آریانا برکشلی لطفاً مختصری از شرح حال خودتان بگوئید که در کجا متولد شده‌اید و دوران کودکی و تحصیل را چه طور گذراندید؟

من در تهران متولد شدم و در کودکی اولین دروس موسیقی را نزد پدرم دکتر مهدی برکشلی فرا گرفتم. و تحصیلات کلاسیک را در هنرستان عالی موسیقی زیر نظر گیتی امیر خسروی آغاز نمودم، سپس برای ادامه تحصیل به پاریس رفتم و در بخش خارجی کنسرواتوار پاریس زیر نظر ایوان لوریو (مسیان) و در کنسرواتوار «آمی ین» و اکول نورمال پاریس زیر نظر «ژرمن موینه» به مدت ۱۰ سال ادامه دادم و از آنجا فوق لیسانس موسیقی «نوازندگی» را دریافت کردم. همچنین موفق به اخذ جایزه لالینوفسکی در کنکور موسیقی شهر آمی ین برای بهترین اجرای «پروکفیف» گردیدم. سپس به ایران باز گشتم و در دانشگاه هنر (فارابی سابق) با سمت استادیاری شروع بکار کردم.

پس از چندی برای مطالعه آموزش نوین موسیقی و فنون جدید نوازندگی عازم آمریکا شدم. و در دانشگاه ایالتی نیویورک به تحقیق و مطالعه آموزش موسیقی درمانی پرداختم و همزمان در کلاس‌های ویژه «ولادیمیر فلسمن Vladimir Feltsman» که یکی از چند پیانیست برگزیده جهان است پذیرفته شدم. و از این دانشگاه موفق به اخذ فوق لیسانس در رشته آموزش و نوازندگی پیانو گردیدم. در این مدت کنسرت‌های مختلفی در شهرهای ایران و فرانسه، و آمریکا داده‌ام. هم اکنون در شمال نیویورک به تدریس موسیقی و نوازندگی پیانو اشتغال دارم. و بصورت فعال در دانشگاه‌های مختلف آمریکا سخنرانی و کنسرت‌هایی دارم.

○ آریانا برکشلی

لطفاً مختصری از کنسرت‌هایی که خاطرات ویژه‌ای از آن دارید نام ببرید؟

بطور کلی از همه کنسرت‌هایی که در سنین مختلف خاطرات دارم ولی تعدادی از آن‌ها برایم خاطرات ویژه‌ای دارند از جمله اولین کنسرت خود را که در سن ۱۵ سالگی در سالن کورتوی پاریس اجرا کردم هنوز هیجان آنرا به یاد می‌آورم. همچنین پس از اتمام تحصیلات موسیقی و بازگشت از فرانسه به ایران بنا به دعوت رادیو و تلویزیون و تأثر شهر بعنوان تک نواز با ارکستر مجلسی انگلیس و رهبری لوریس چکناوریان برای اجرای کنسرت انتخاب شدم که همکاری با این رهبر و ارکستر مجلسی انگلیس که معروفیت جهانی دارند برایم بیادماندنی است.

همچنین اجرای کنسرت در مراکز پژوهشی و تحقیقات ایران‌شناسی در خارج از کشور برایم بسیار ارزنده و پرخاطره است و از اینکه سهمی در معرفی آهنگسازان ایرانی و هنر ایران در خارج از کشور داشته‌ام بسیار خرسندم. بخصوص از سه کنسرت در این مراکز خاطره ویژه‌ای دارم. از جمله در سال ۱۳۷۶ مرکز تحقیقات ایرانی و انجمن علمی ایرانیان همزمان، کنفرانس‌های علمی و فرهنگی بزرگداشتی به مناسبت دهمین سالگرد درگذشت پدرم (دکتر مهدی برکشلی (فیزیکدان - موسیقی‌شناس و محقق) در دانشگاه‌های نیویورک و اورگان بر پا کردند و من هم کنسرت‌هایی به این مناسبت اجرا

کردم که برایم بسیار با شکوه و فراموش نشدنی است.
یکی دیگر از خاطرات ارزنده‌ایی که بخاطر دارم اینستکه مرکز پژوهش زنان همزمان با سمینار زنان بزرگداشتی برای بانوی هنرمند و شاعر نامدار معاصر خانم سپین بهبانی در دانشگاه واشنگتن برگزار کرد و از من هم برای اجرای کنسرت در این برنامه دعوت بعمل آمد که خاطره این مراسم با شکوه را هنوز به یاد دارم.

چگونه و از کی با موسیقی انس و الفت گرفتید و اولین گامهایی که به سمت موسیقی برداشتید چه گونه بود؟

من در یک خانواده فرهنگی متولد شدم و از همان دوران کودکی با نوای خوش پیانوی خواهرم پری انس و الفت گرفتم. و همیشه پدرم ما را به شنیدن موسیقی اصیل ایرانی و کلاسیک تشویق می‌کردند و این باعث علاقه من به موسیقی شد، که بعدها منجر به انتخاب این رشته شد.

سبک موسیقی که می‌نوازید چیست و به کدام آهنگساز علاقه دارید؟

- موسیقی کلاسیک کار کرده‌ام و اصولاً اغلب آهنگسازان ادوار مختلف باروک و کلاسیک، رمانتیک و مدرن را مطالعه کرده و در کنسرت‌هایم از آنها اجرا میکنم، ولی با موسیقی باخ ارتباط روحی ویژه‌ای دارم. چون برای باخ زمانی نمی‌توان تعیین کرد و او همیشه جاودانی است.

پس آهنگسازهای دیگر محدود به دوره‌ای خاص هستند؟ راز جاودانگی باخ در چیست؟

موتزارت، بتهوون، برامس و شوپن از نوایغ موسیقی کلاسیک‌اند ولی باخ خدای موسیقی است. و راز آن جهانی اندیشیدن اوست، با شنیدن قطعات باخ، انسان به ورای زمان و مکان رفته و خیلی‌ها عقیده دارند که با شنیدن قطعات باخ، به تجربیات خاص درونی رسیده‌اند. همانطور که من هر گاه شعر مولوی را می‌خوانم احساس میکنم مولوی، وجه مشترکی با باخ دارد، یکی از طریق شعر و دیگری از راه موسیقی انسان را به عالم عرفان می‌کشانند، و همین راز جاودانگی آنهاست.

در سفری که به ایران داشتید، در فرهنگسرای نیاوران و دانشگاه تهران و دانشگاه

هنر به اجرای موسیقی باخ پرداختید و از هر نوع تنوع پرهیز کردید، دلیل این انتخاب تنها علاقه شخصی خودتان بود؟

یکی از دلایل، علاقه‌ام به کارهای کلاویه‌ای باخ است و دیگری این بود که در سالی که گذشت دویست و پنجاهمین سالگرد مرگ باخ، در همه جهان موسیقی شناسان و نوازندگان به شکلی، یادی از باخ کردند و در کشورهای مختلف دنیا، سخنرانیها و کنسرت‌هایی از این آهنگساز اجرا شد. براساس آن به فرهنگسرای نیاوران پیشنهاد برگزاری (هفته باخ) را کردم و آنها هم پذیرفتند. همچنین در بزرگداشت یاد بود پدرم، دکتر مهدی برکشلی که در تالار فارابی دانشگاه هنر برگزار شد، انتخاب قطعاتی از این آهنگساز در این مراسم به نظرم مناسب‌ترین آمد.

نظرتان راجع به موسیقی اصیل ایرانی چیست و جایگاه آنرا در دنیای موسیقی در کجا میدانید؟

موسیقی ایرانی دارای ویژگی‌های بسیار غنی است و نزد ملل غربی و دنیای موسیقی جایگاه خاصی دارد، همانطور که میدانید از اوایل قرن نوزدهم که مستشرق معروف «کز گارتن» مطالعه موسیقی شرقی را از فارابی آغاز نمود علل بسیاری سبب جلب توجه متخصصین و دانشمندان باین موضوع گردید. از جمله شاید بتوان حس کنجکاوی در مسائل علمی و جستجوی فرم‌های جدیدی از هنر موسیقی را یادآور شد.

محققینی مانند فارمر، اولانژ و دیگران تالیفات و مدارک موسیقی موجود از فلاسفه و موسیقی شناسان شرق را بررسی و موشکافی نموده نتایج تحقیقات این دانشمندان در کتابهای پاراجی چاپ و در دسترس ملل غرب گذارده شده است، پس از انتشار این تحقیقات، موسیقی شرقی بخصوص موسیقی ایرانی نزد ملل غربی و دنیای موسیقی جایگاه ویژه‌ای پیدا کرد و بخاطر این امر موسیقی شناسان شایسته‌ای از کشورهای دوردست برای کسب اطلاعات دست اول و یافتن فرمهای تازه و گرفتن الهام بایران آمدند و با شنیدن و آشنائی نزدیک با موسیقی‌های مختلف ایران بیش از پیش به اهمیت موسیقی ایرانی پی بردند.

برای بهبود وضع آموزش در سنتین مختلف چه پیشنهاداتی دارید؟

تحقیقات زیادی در دانشگاه‌های آمریکا انجام شده است و اثرات موسیقی را در مغز مورد بررسی قرار داده‌اند. برای افزایش هوش و یادگیری کودکان در قسمت‌های

Meridian International Center

presents a concert in conjunction with the exhibit

A Breeze from the Gardens of Persia *New Art from Iran*

April 27 - July 15, 2001

Pianist Ariana Barkeshli *"... a keyboard Sheherazade"*

Monday, May 7, 2001 at 6:30 p.m.

*Meridian House Drawing Room
1630 Crescent Place
Washington, D.C., 20009*

A native of Tehran, Ms. Barkeshli now resides in New York where she has studied with famous Russian pianist Vladimir Feltsman. Ms. Barkeshli will perform music by Bach, Messiaen, and Mussorgsky, as well as Iranian composers Alireza Mashayekhi and Fozie Majid.

Reservations required 202.939.35568
Tickets \$15 / \$10 for students and seniors.

An informal reception will follow in the White-Meyer Galleries where the art from *A Breeze from the Gardens of Persia* will be on display.

۲۸۰

مختلف درسی در کودکستان‌ها و دبستان‌ها قطعاتی از موسیقی دان بزرگ مانند موزار پخش می‌شود پیشنهاد شده است کودکان با یکی از آلات موسیقی آشنائی پیدا کنند. خوشبختانه اغلب خانواده‌ها پیش از پیش علاقمند هستند که فرزندان آنها با یکی از آلات موسیقی آشنا شوند ولی باید به دو نکته توجه کنند. اولاً آموختن این هنر را از سنین کودکی حدود شش سالگی آغاز کنند، ثانیاً از همان ابتدا از اساتید مسوول و با تجربه برای تعلیم فرزندان خود بهره گیرند. از سنین کودکی لازم است آموزش با دقت و علاقه انجام شود. و مسائل دیگر مثل روانشناسی کودک و تشویق‌های به موقع، موجب علاقمندتر شدن کودکان به تمرینات موسیقی می‌شود. با تاثیر ویژه‌ای که اساتید خوب و با تجربه موسیقی در بهبود آموزش دارند، امیدوارم مسوولین در هنرستانهای موسیقی از این اساتید خوب و با تجربه استفاده کنند.

در سنین بالاتر، یکی دیگر از نکات مهم در امر آموزش موسیقی کلاسیک آشنا کردن جوانان نوازنده و دانشجویان موسیقی با تکنیک‌ها و فنون جدید نوازندگی، به موازات و همزمان با موزیکالیت و شناخت سبک‌های دوره‌های مختلف موسیقی است، مثلاً سبک باخ (دوره باروک) و تکنیک‌هایی که برای آن مورد استفاده قرار می‌گیرد با تکنیک دوره رمانتیک مثلاً شوپن و شونی فرق دارد. برای آشنائی دانشجویان با سبک‌های مختلف،

دانشکده‌های موسیقی می‌توانند با تهیه نوارهای صوتی و ویدئوئی و همچنین دعوت از نوازندگان خوب و با تجربه ایرانی و خارجی برای برگزاری کنسرت‌های پژوهشی و کلاسهای ویژه (ماستر کلاس) اطلاعات و دانش موسیقی دانشجویان را بالا ببرند.

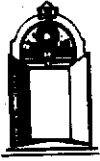
استقبال از موسیقی کلاسیک را در ایران چگونه می‌بینید؟

برای من بسیار جای خوشحالی است که در چند ده کنسرتی که به شکل رسمی شرکت داشتم، جوانها، دانشجویها و علاقمندانی را می‌دیدم که چه استقبالی از موسیقی کلاسیک، و مدرن می‌کنند. در نیویورک هم که رستپال‌های باخ اجرا می‌شود کار بسیار مشکلی است، چون این نوع موسیقی، بسیار سنگین است و من شاهد بودم که علاقه جوانهای ایرانی کلاً در زمینه‌های فرهنگی بخصوص موسیقی، از جوانان آمریکائی بیشتر است. در جلسات فرهنگی و ادبی که در این مدت اقامت شاهد آن بودم، می‌دیدم که جوانان با چه شور و علاقه‌ای شرکت می‌کنند که حتی در جلسات فرهنگی که در دانشگاههای آمریکا برگزار می‌شود، از طرف جوانان این شور و علاقه را ندیده‌ام.

آیا دلیل این علاقه را دور بودن جوانها از موسیقی و مسائل فرهنگی، در طی این سالها می‌دانید و معتقدید محدودیت، تشنگی روح آنها را تشدید کرده است؟

این محدودیت‌ها و تشنگی‌های روحی، باعث عمیق‌تر شدن جوانان شده و تعداد زیادی از آنان به فرهنگ و هنر، و موسیقی اصیل روی آورده‌اند، بسیار خوشحالم که در خیابان‌ها قریب به اتفاق جوانان و نوجوانان را می‌بینم که هر یک سازی به دست دارند و به کلاس موسیقی می‌روند. ولی تأسف من از این است که در این دوره‌ای که جوانان بیش از سالهای گذشته به موسیقی علاقمند شده‌اند، تلویزیون و تصویر، ساز و نوازنده را نشان نمی‌دهد. صدای زیبای موسیقی را با تصویر عکسهای بی‌جان ادغام می‌کنند. بچه‌هایی با صدای این سازها آشنائی ندارند این تصاویر را می‌بینند و فکر میکنند این صدا از کجا می‌آید؟ این ساز چگونه نواخته می‌شود و یا اینکه احساس هنرمند هنگام نواختن این ساز چگونه بوده است؟ بنابراین امیدوارم تلویزیون این تفکر را بشکند و نواقص کارش را اصلاح کند.

شما گفتید که مطالعاتی در موسیقی درمانی کرده‌اید، ممکن است راجع به آن توضیح

Meridian International Center

May 23, 2001

Ms. Ariana Barkeshli
38 Roundout Harbor
Port Ewen, NY 12466

Dear Ms. Barkeshli:

On behalf of all of us at Meridian, thank you, for a spectacular concert Monday, May 7th. The music was fantastic and the concert a huge success. It was a wonderful to see many new faces at Meridian enjoying the music.

Once again, thank you and we look forward to seeing you again.

Sincerely,

Nancy Matthews
Vice President
Arts and Cultural Affairs

من همزمان تحصیل در رشته تخصصی ام نوازندگی، در دانشگاه نیویورک مطالعاتی درباره موسیقی درمانی کرده‌ام و در دوره‌ها و سمینارهایی که در آن دانشگاه برگزار میشد شرکت نمودم. موسیقی درمانی برای کمک و بهبود بیمارانی که مشکلات روحی یا جسمی دارند بسیار موثر است. مدتی در بیمارستان بصورت عملی با تکنیک‌های موسیقی درمانی آشنا شدم. با استفاده از این اطلاعات و تجربیات می‌خواستم به این نتیجه برسم که اینگونه روش‌های موسیقی درمانی، چه کاربردی روی بیماران دارد و نتیجه چه خواهد بود. مثلاً برنامه‌هایی برای معلولین ترتیب دادیم. این کارها به موازات روانشناسی انجام می‌شد. معلولی که در اثر یک تصادف دست خود را نمی‌توانست تکان دهد و حاضر به همکاری در ورزشها نبود از طریق موسیقی درمانی و البته یک برنامه دراز مدت و استفاده از ریتمهای مختلف موسیقی، کم‌کم دستش را بالا می‌آورد و بر معلولیت خود چیره می‌شد.

با توجه به تعداد معلولین جنگی و افراد پریشانی که مادر مراکز درمانی ایران داریم آیا در این مورد هیچ پیشنهادی به مسئولین امور کردید؟
بله، در یکی از دانشگاه‌ها به طور خصوصی جلسه‌ای برگزار شد و پیشنهاداتی در این

زمینه کردم و فوائد و نتایج آنرا برش مردم که اگر از متخصصین موسیقی درمانی کمک گرفته شود چگونه می تواند کارساز باشد و در بهبود بیماران روحی و جسمی می تواند موثر باشد. ولی نکته مهم اینست که قبل از هر چیز موسیقی باید بعنوان یک هنر، جدی تر گرفته شود و اهمیت و نقش خود را در جامعه پیدا کند. و بتواند از طریق رادیو و تلویزیون در توده مردم راه پیدا کند و سازها با تصویر از تلویزیون پخش گردد. تا بشود بدون مشکلی از نوازندگان در بیمارستانها و مراکز نگهداری از معلولین استفاده شود. مسئله دیگر سازماندهی و بکارگیری از مسوولینی است که خود به موسیقی احترام بگذارند. متأسفانه در بعضی موارد در برنامه ریزی و برگزاری برنامه های فرهنگی و کنسرتها کسانی که خود مسئول برگزاری برنامه ها هستند، اهمیت لازم را برای موسیقی و اجرای کنسرت قائل نیستند و به آن به عنوان یک مسئله پیش پا افتاده نگاه می کنند، یکی از همکاران چندی پیش کنسرتی در یکی از تالارهای تهران داشت، وقتی برنامه شروع شد، همین مسوولین این مکان های فرهنگی آنچنان با حرکات و بلند صحبت کردنهایشان باعث بر هم زدن سالن می شدند که حیرت آور بود و یا مورد دیگری که خود با آن مواجه بودم، کوک پیانوئی که باید در روز موعود با آن برنامه اجرا می شد، آماده نبود، همچنین چندی پیش در سالن یکی از دانشگاه ها برنامه داشتم، وقت زیادی به شروع برنامه نمانده بود به سالن وارد شدم دیدم در وسط سالن که قرار بوده پیانو باشد و برنامه اجرا شود به جای پیانو، یک میز تحریر گذاشته اند و خود با کمک چند دانشجو سر پیانو را از پشت صحنه گرفتیم و به وسط سالن برای اجرای کنسرت انتقال داریم. این مسایل برای مسوولینی که با موسیقی، آشنائی کافی ندارند، شاید مسایل پیش و پا افتاده ای است ولی تمام این نکات یک مجموعه نامنظم را تشکیل میدهند که بر شنونده تأثیر نامطلوب خواهد گذاشت. خوب وقتی به این مسایل برخورد می کنیم دلسرد کننده است ولی من صمیمانه امیدوارم مسوولین در درجه اول توجه بیشتری به این مسائل بکنند تا موسیقی هم به عنوان یک هنر اصیل جایگاه واقعی خود را بیابد. بتواند نقش خود و کاربردهای مختلف دیگر خود را از جمله موسیقی درمانی ایفا کند. ولی رویهمرفته از سفر خود به ایران و این کنسرتها بسیار خرسندم. از سفر قبل، همه چیز فعالتز بود و تمام فعالیتها مدیون هنرمندان سخت کوش ایرانی است.

به طور کلی تجربه کنسرت در مراکز فرهنگی و همکاری مشترک با اساتیدی چون دکتر همایون کاتوزیان، دکتر احمد کریمی حکاک و یدالله رویائی و دیگران که مقیم خارج از کشور هستند، اجرای قسمتی از آثار آهنگسازان برجسته ایرانی مانند علیرضا

مشایخی، همچنین، تجربه دیدار و کار فرهنگی در کنار شاعر نامدار خانم سیمین بهبهانی و بالاخره دیدار دوستان هنرمند و هنردوست در تهران همه برایم بسیار ارزشمند و فراموش نشدنی است و امیدوارم با بهره‌گیری از همه این دیدارها در سفر آینده‌ام به ایران حجم و محتوای کارها بیشتر و کاملتر باشد.

از اینکه وقتتان را در اختیار مجله بخارا قرار دادید، سپاسگزاریم.

من هم به سهم خود از اینکه فرصت دیدار و مصاحبه در بخارا برایم فراهم شد از شما تشکر

می‌کنم.

فصلنامه موسیقی ماهور

MAHOUR Music Quarterly

شماره‌ی ۱۱ (بهار ۱۳۸۰) منتشر شد:

- ای گاناآولا / فوزیه مجد
- زبان و موسیقی / ساسان سینتا
- چگونه روح و ارزش‌های موسیقی سنتی را حفظ کنیم؟ / محمدرضا درویش
- اتنوموزیکولوژی و دمکراسی موسیقایی / ساسان فاطمی
- از "مقام" تا "دستگاه" / هومان اسمدی
- نگاهی به ساختمان و آکوستیک گیتار (۱) / شهاب فیاض
- پرونده‌ی کارابان (۱) / نورمن لیرشت / علی‌رضا سیداحمدیان
- تو ساز منی، من ساختمت، چونت نزلم؟ / اصغر فردی
- گفت‌وگو با استاد علی تجویدی